

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Caput 5. Circa personas, quę ad annuæ Communionis præceptum
seruandum tenentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

SECTIO SECVNDA.

De Præcepto annuæ Communionis Dubia.

CAPVT V.

Circa personas, quæ ad annuæ Communionis præceptum seruandum tenentur.

DVBIUM I.

An pueri statim ac discretionis annos attingerint, obligentur annuæ Communionis præcepto?

18
Non obli-
gantur.

ON obligantur. Quia ad Eucharistiam suscipiendam desideratur discretio, non vulgaris illa, quæ puer delinquere potest, & inter bonum, ac malum discernere: sed specialis, quæ sciat discernere hunc cibum ab aliis, & latentem in eo Maiestatem reuereri. Quæ discretio communiter assolet aduentare à decimo usque ad decimumquartum annum Sic Cardin. Lugo, de Euchar. d. 13. n. 33. Suar. hic, d. 70. section. 1. Coninch. quest. 80. artic. 1. 2. num. 102. Bonacin. d. 4. quest. 7. punct. 2. num. 1. & 3. Granad. tract. 10. d. 4. num. 2. & part. 2. controuers. 7. tract. 3. part. 1. d. 6. num. 57. Diana part. 3. tract. 6. resolut. 70. Trolench. lib. 3. Decalog. cap. 5. dub. 2. num. 2. Dicastill. tract. 4. d. 10. dub. 5. num. 104.

19
Obligantur.

Obligantur quidem statim, ac peccare nouerint. Quia si statim obligantur ad Confessionis annuæ præceptum, simul ad præceptum Communionis annuæ obligantur: in cap. enim *Omnia* utriusque sexus, de penit. utrumque præceptum fidelibus imponitur eodem modo, & absque vlla temporis differentia. Tridentin. sess. 13. can. 9. Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis peruenerint, teneri singulis annis saltem in Paschate ad communionem iuxta præscriptum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Anathema sit. Ita D. Thom. quest. 80. art. 9. ad 3. Paludan. in 4. dist. 12. quest. 1. num. 25. D. Antonin. tom. 3. titul. 14. cap. 12. §. 5. Tabien. verb. Communicare, numer. 3. Sancius in select. d. 26. citans Henriquez, Marcillam, Viualdum, Ledesnam, & non bene Valentiam docentem oppositum.

30
Palao tom. 1. tract. 3. d. 1. punct. 24. §. 2. numer. 7. Sententiam & alij. Fateor equidem. Innocentium præcepisse nos, & ubi in cap. *Omnia*, (quod Tridentinum citatum confirmat) omnes debere Eucharistiam recipere in Paschate, cum ad annos discretionis

peruenerint. Sed cum consuetudo Ecclesiæ sit, quod pueri prius Sacramentum Pœnitentiæ suscipiant, post aliquot verò annos Eucharistiam, Doctores varie quidem verbum illud, Cum ad annos discretionis aduenerint, exponunt. Alij volunt per annos discretionis in præsentem intelligi pubertatis annos, quam sententiam refert, & non impugnatur Viguerius cap. 16. §. 3. vers. 20. sed ab aliis merito reicitur, multi enim pueri ante decimumquartum, imò ante duodecimum annum possunt, ac debent communicare. Alij dicunt, incipere obligationem anno duodecimo, quia ante illud tempus pueri Ecclesiæ præceptis non obligantur. Sic Sotus in 4. dist. 9. art. 1. cuius sententiam Suarius d. 70. section. 1. & Valquez d. 214. cap. 4. impugnant, quia certum est, pueros ante annum duodecimum ad audiendam Missam, & à carnibus abstinendum obligari, quæ sunt Ecclesiastica præcepta. Alij dicunt obligari anno decimo. Sic Caietan. hic, artic. 9. Ego cum Doctoribus primæ sententiæ affirmo, non posse regulam certam præscribi, aliquibus enim citius, aliis tardius usus rationis, discretioque aduentat: discretio, inquam, illa specialis quæ ad hoc Sacramentum suscipiendum requiritur maior utique quàm ad Pœnitentiæ Sacramentum, de qua discretionem locutum esse Innocentium non dubitamus. Vnde hanc sententiam probabilior, ac communior, Sancij, ac Palao veniã, esse iudico. Ex Lugo didici.

DVBIUM II.

An Infantes nunc sint capaces fructus Sacramenti Eucharistiæ?

Capaces non sunt. Quia Sacramentum debet recipi voluntariè, ut prodest, & conferat effectum, scilicet per voluntatem propriam in adultis, & per voluntatem Ecclesiæ in paruulis. Cum ergo olim concurreret eiusmodi voluntas Ecclesiæ, quæ Eucharistiam paruulis dabat, poterat Sacramentum fructum aliquem conferre: nunc autem non potest, nam voluntas Ecclesiæ resistit, prohibens dari Eucharistiam eis, qui ad discretionis præfatæ ætatem nondum peruenerunt. Sic Alexand. Paludan. Maior. Petrus Soto, Caietan. & alij apud Valquium d. 212. cap. 2. inclinat Domin. Soto in 4. dist. 2. q. 1. a. 9.

Sunt quidem capaces, recipereque possunt gratiæ augmentum per Eucharistiæ receptionem. Quia id firmat antiquus Ecclesiæ usus ministrandi paruulis Eucharistiam, qui certè usus licitus non fuisset, si in eis non posset suum effectum sortiri: sicut nec liceret dare illam Catechumeno etiam si, sit in gratia propter

Sectio II. Dubia, De Præcepto II. 59

per eandem rationem, nec homini mortuo, aut bruto: quia id esset Sacramentum suo effectu fraudare: supponebant ergo Partes antiqui parvulos huius Sacramenti fructu esse capaces. Ita Valquez citat. Suar. disp. 62. sectio. 4. Cardin. Lugo disp. 13. numer. 10. Diana part. 8. tractat. prim. resolut. 45. & alij communiter.

³³ Hanc sententiam probabiliorē esse reor. ³⁴ Hic assero, cuius rationem à priori reddam. Parvuli c. pa- ³⁵ ces sunt aliorum Sacramentorum, ad quorum effectum magis videbatur rationis usus requiri, quam ad Eucharistiam. Matrimonij capaces non sunt, eius enim materia est contractus humanus, qui absque rationis usu fieri non potest. Extremam Vnctionem non possunt accipere, nondum enim potēte peccata committere, ad quorum reliquias tollendas illud Sacramentum ordinatur. Nec poenitentiam, quæ non est innocentie, sed malicie medicamen. Alia vero Sacramenta accipere possunt valide: ergo & hoc, quod ad nutritionem & augmentum gratie ordinatur, ad quod solum supponitur generatio, ac vita spiritualis, quæ data fuit per Baptismum. Ad hoc autem nil obstat Ecclesie prohibitio, quæ solum est, ne aliquis ministrat parvulo Eucharistiam: non verò quod non conferat, supposita illa illicita actione, seu effectu. Sic Lugo.

DVBIVM III.

An pueri, qui peccare possunt, & aliunde Eucharistiam nunquam receperunt, quia ad specialem præstitam discretionem non pervenire; danda sit pro viatico, si in mortis periculo existant?

³⁴ Danda non est. Quia sicut Ecclesia non ³⁵ obligat ad Communionem annuam pueros etiam doli capaces, nisi speciali discretionem agnoscant differentiam huius cibi ab alijs: sic nec Christus Dominus eos obligat præcepto divini: dum enim non sciunt hunc cibum discernere, perinde se habent, ac infantes in ordine ad hoc præceptum: atque idē sicut Christus non obligat infantes, ita nec eos pueros obligat: præsertim quia dum sunt in hoc statu non discernendi hunc cibum, non possunt peccare contra hoc Sacramentum, illud indignè recipiendo, nec mereri possunt dignè communicando. Inutiliter ergo eis Eucharistia ut viaticum, conferetur. Sic Valquez dub. 214. capit. 4. numer. 43. alios citans.

³⁵ Danda quidem est. Quia Ecclesia suo præcepto solum determinavit tempus illud recipiendi Eucharistiam, quod ex divino præcepto indeterminatum erat. Cum ergo articulus mortis non esset ex divino præcepto indeterminatus, non erat, cur Ecclesia aliquid quoad illum determinaret, sed debuit illum omnino relinquere prout ex divino præcepto habebatur. Unde licet quoad communionem annuam Ecclesia non censetur omnes pueros includisse, sed cum latitudine ad Confessarij arbi-

trium: quoad articulum tamen mortis non habemus fundamentum ad eam latitudinem concedendam. Ita Suar. disp. 70. sectio. 1. Layman tom. 2. tract. 1. a. cap. 2. in fine. dandam esse. Lugo. de Eucharist. dub. 13. numer. 47. Henriquez lib. 8. capit. 46. Legendus Petr. Dicastillo dissutat. 10. dubio 5. numero 111.

Cum his opinor indicans Petr. Valquez argumentum non vrgere. Supponit enim ut certum id, quod nec firmum, nec verum esse videtur, scilicet puerum obligari Ecclesie præcepto, ubi primum distinguere potest inter Eucharistiam, & alios cibos. Hoc, inquam, constat esse contra experientiam, & praxim: unusquisque enim scit, se multo antequam Eucharistiam acciperet, differentiam inter Eucharistiam, & alios cibos agnovisse. An non antequam Eucharistiam accipiant pueri doli capaces obligantur præcepto Sacramentis f. flo audiendi? Quis dubitet? Igitur sciunt saltem in consilio, quid sit Missa, alioquin non possent eam humano modo audire. Ego non obligat Ecclesie præceptum cum eo rigore, ubi primum puer in ordine ad hoc Sacramentum ab alijs cibis discernendum, differt ab infante. Unde potest contingere, quod aliquis obligetur iam præcepto divino ad Viaticum accipiendam, antequam obligetur Ecclesie præcepto ad annuam Communionem: Cum Suar. resolut.

DVBIVM IV.

An possit dari ut Viaticum Eucharistia pueris, quando de eorum capacitate dubitatur?

³⁷ Non potest dari. Quia si danda esset Eucharistia eiusmodi pueris, maxime propter obligationem accipienti Viaticum in articulo mortis: sed hæc obligatio non habet, si, de quibus dubitatur, nū ad vltimū rationis sufficientem pervenerint: sicut qui dubitat, an explevit vigesimum primum annum, non obligatur lege ieiunij: nam tunc non est possessio pro præcepto, sed pro libertate, ut docet Sanchez lib. 2. de matrimon. d. 41. num. 48. Sic Valquez à fortiori dub. 214. capit. 4. numer. 41. & 43.

³⁸ Dari potest, in d. danda est. Quia non videtur esse maior prohibitio Ecclesie dandi Eucharistiam parvulis non habentibus vltimū rationis, quam sit obligatio ex iure divino non dandi extremam Vnctionem eisdem: siquidem hæc est de iure divino proveniens ex ipsa institutione Sacramenti: illa vero de iure humano accidentaliter introducta. Et tamen quando dubium est de puero, an sit iam doli capax, sicut datur Sacramentum Poenitentie sic etiam datur Extrema Vnctio sub conditione, ut Diana docet part. 1. tractat. 4. resolut. 169. Et magnum fundamentum habet in Rituali Roman. Pauli V. in quo aperte dicitur, dandam esse Vnctionem sub conditione illi, de quo dubitatur, an sit vivus, vel mortuus: unde à fortiori

SCOBAR
col. Mor.
STIVM
E. IV
G

fortiori videtur danda etiam sub conditione eiusmodi pueris, cum non minus sit incapax illius Sacramenti homo mortuus, quam paruulus doli incapax nec minus. prohibitum sit vngere mortuos, quam eiusmodi paruulos. Similiter ergo licet Ecclesiæ prohibitionem danda non sit Eucharistia pueris ante rationis vltim, non tamen erit neganda in dubio, mortis in articulo: cur enim magis strictè interpretabimur eam prohibitionem humanam, quam alias similes diuinas circa alia Sacramenta? Ita Lugo. *de Eucharistia*. d. 13. numer. 43. Henriquez *lib. 8. cap. 42. sine*. Leand. *par. 2. tr. 7. quest. 8.*

39
Auctoris
resolutio.

Ego autem existimo non esse obligationem dandi Eucharistiam eiusmodi pueris, dubio illo stante. Quia quandiu non constat, aliquem esse lege comprehensum, in eo dubio ad obseruandam legem non obligatur. Cum ergo de capacitate puerorum dubitetur, & per consequens an comprehendantur præcepto diuino, quod solum fertur ad doli capaces: consequens est, vt non sit obligatio ex vi præcepti diuini Eucharistiam eis eo in dubio ministrandi. An verò possit eis dari, non video ad id negandum sufficiens fundamentum. Prohibitio enim dandi eam paruulis fundatur ferè in consuetudine explicata in Rubricis Ritualis Romani: in quibus tamen non aliter ea prohibitio explicatur circa Eucharistiam, quam circa Eucharistiam, quam circa Extremam Vnctionem: & aliunde non est maioris necessitatis Sacramentum Extremæ Vnctionis, sed minoris, quam Eucharistia. Sicut ergo prohibitio Extremæ Vnctionis non habet locum in casu dubio de pueri capacitate, cur non dicemus huc ipsum de Eucharistiæ prohibitionem? Præsertim cum eisdem verbis vtrique prohibitio in Rituali proponatur, scilicet quod iis, qui capaces non sint, conferatur.

D V B I V M V.

An Summus Pontifex teneatur præceptum Communionis annua obseruare sub lethali periculo?

40
Non tene-
tur.

Non tenetur. Quia supremus Princeps suis legibus non obligatur. *leg. Princeps, ff. de legibus*. Et quia lex Pontificia successores obligare non potest, Regu. Par in parem non habet imperium *cap. Innotuisti, de electio*. Sic Ioann. Andr. & Felin. apud Fagundez *citandum*. Nauarr. *ad cap. Placuit, de penit. dist. 5. numer. 32.* vbi idè fundamento probat, quod Summus Pontifex iuxta communem Theologorum sententiam superior sit generali Concilio, vnde necesse est, vt huic legi de annua Eucharistiæ receptione non sit subiectus, cum ea lata fuerit in generali Concilio Lateranensi, ex quo deductum fuit *cap. Omnis vtriusque, de penit.* vbi huiusmodi lex continetur. Richard. *in 4. dist. 17. quest. 4. art. 2. ad 3.* & Scot. *ibid. q. 1. art. 1.* docentes non teneri Papam sub lethali ad hanc legem, sed solum sub congruitate quadam morali, & honestate, ac proinde sub veniali solummodo.

Tenetur quoad vim directiuam, non verò quoad penas, ac vim coactiuam: idècoque lethali ter delinquet, si præceptum non seruauerit, non tamen incurret excommunicationem, aut ecclesiastica sepultura priuabitur, nec contra eum sententia feretur de incurfione delicti. Quia naturalis ratio postulat, vt caput corpori suo conformetur: nam sicut reliqui Principes seculares sub hac conditione à principio iurisdictionem à populo acceperunt, & potestatem leges condendi, vt ad illas quoad vim directiuam tenerentur: sic Pontifex veluti sub hac conditione immediatè à Christo Domino accepit potestatem leges Ecclesiasticas condendi, vt ad illas quoad directionem teneretur, non quoad coactionem. Ita Suar. *rom. 4. d. 16. sect. 2. nu. 5.* Azor. *p. 1. d. 7. c. 40. q. 11.* Couar. *ad cap. Alma mater p. 1. §. 1. m. 5.* Et omnes, qui in materia de legibus, tenent Principes obligari legibus à se conditis quoad directionem. Hi sunt D. Thom. *1. 2. q. 96. a. 5. ad 3.* Victor. *in relect. 3. m. 21.* Sotus *l. 1. de iust. qu. 6. art. 7.* Menchaca *illu. fr. qq. c. 45.*

Longè hoc verius. Nam annuæ Communionis lex est generalis, & quādo Principes legem generalem ferunt totum populum comprehendentem, ad eam obligantur, quamuis ad penam illius non obligentur. Quando enim legis materia est generalis totum populum comprehendens, comprehendit etiam caput populi: quando vero materia legis non est ita generalis, sed specialis, vt non totum populum, sed partem illius comprehendat, & obliget, tunc quidem ad eam Principes non obligatur, neque quoad vim directiuam, nec quoad coactiuam. Exemplum subiicio. Si lex esset, de non ferendis noctu armis, de non vtendo serico, vel puerorum satellitio: Princeps non obligabitur, nam materia specialis illius illum non comprehendit: indecens enim est, & minimè conueniens statui Principis inermem serico non indutū, vel satellitio non stipatum incedere. Quamobrem cum materia legis annuæ Communionis omnem fidelium populum comprehendat, ex iure quodam naturali videtur etiam comprehendere Summum Præfulem, qui est Caput illius. Hinc patet, Sacerdotes etiam ad hanc legem seruandam obligari. Sed sufficiet, si in aliqua Missa earum, quas celebrant, intentione huius præcepti seruandi comunicent. Ita Suar.

41
Tenetur
quidem.

42
Hoc prole
bilium esse
verum.

CAPVT VI.

Circà tempus annuæ Communionis obseruationi deputatum.

QVÆSTIO INCIDENS.

An nomine Paschæ solum de iure dies Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus intelligatur?

RECEPTVM Fabiani Papæ, quod olim obligabat ad ter in anno communicandum, iam nunc obligat ad semel saltem in suppone. Pal

43
Nonnulla
suppone.